

TYÖNTEKO

Mitä asioita työsopimuksessa pitää olla?

- Työnantajan tiedot sekä työntekijän nimi ja henkilötunnus sekä koti- ja liikepaikka
- Työsopimuksen voimassaolo (toistaiseksi voimassaoleva vai määräaikainen työsopimus)
- Määräaikaisessa sopimuksessa työsuhteen kesto ja perustelu määräaikaisuudelle (alku, loppu jne.)
- Työaika ja -paikka
- Työtehtävät (erikoisolosuhteet esim. ulkomaat)
- Palkka ja palkanmaksukausi (palkan perusteet ja lisät)
- Vuosiloma
- Irtisanomisaika
- Noudatettava työehtosopimus
- Päiväys ja allekirjoitus

Työsopimuslaki
2 luku, 4 §

Yleisiä kysymyksiä työsuhteesta

1. Riittääkö suullinen työsopimus?

- **Riittää, mutta sopimus kannattaa tehdä aina kirjallisesti.**

2. Olen saanut työnantajalta sähköpostiviestin työehdoista, riittääkö se?

- **Riittää, sähköposti on työnantajan selkeä tahdonilmaisu.**

3. Tein suullisen työsopimuksen. Onko työnantaja velvollinen antamaan minulle tiedot työehdoista?

- **Työnantaja on velvollinen antamaan tiedot kirjallisesti.**

Yleisiä kysymyksiä työsuhteesta

4. Mitä tarkoittaa peruspalkka ja mitä lisiä minulle kuuluu?

- Peruspalkka on esim. sovittu tuntipalkka tai kuukausipalkka. Kaikille samaa työtä tekeville kuuluvat samat lisät. Työstä riippuen lisiä on erilaisia, kuten sunnuntai-, päivystys- ja ylityölisät.

5. Saanko kesätyöstä lomakorvaukset?

- Saat kesälomakorvauksen ja sen lisäksi kaksi päivää lomaa kuukautta kohti.

6. Mikä on nollatuntisopimus?

- Nollatuntisopimuksessa tehdään työsopimus työnantajan kanssa, mutta työntekijälle ei luvata kiinteitä työtunteja, vaan töihin kutsutaan tarvittaessa.
- Töihin ei tarvitse mennä, mutta vaarana ettei töitä tarjota.

Yleisiä kysymyksiä työsuhteesta

7. Mistä tiedän, mitä minun pitää tehdä töissä?
 - Työnantajalla on työnjohtovelvollisuus ja sinua pitää opastaa ja ohjeistaa työpaikalla.
8. Sopimuksessa on maininta koeajasta. Mitä se tarkoittaa ja mikä on sen merkitys?
 - Koeaikana katsotaan sopiiko työ sinulle ja koeajan aikana työsuhde voidaan purkaa ilman irtisanomista. Työnantajalla pitää kuitenkin olla perustelut irtisanomiselle. Koeaika voi olla korkeintaan 6kk.
9. Olen suullisesti luvannut mennä töihin 1.6.–31.7. välisenä aikana. Sain paremman työtarjouksen. Voinko perua aikaisemman sopimuksen?
 - Et voi perua ilman työnantajan suostumusta. Olet sitoutunut menemään töihin ja kyseessä on ilmeisesti määräaikainen työsuhde, jota ei voi irtisanoa. Suullinenkin sopimus on sitova. Yleensä näissä tilanteissa voi kuitenkin neuvotella työnantajan kanssa.

2. Ystäväsi on saanut ensimmäisen työpaikan ja on menossa tekemään työsopimusta. Hän on epävarma siitä, mitä asioita työsopimukseen pitää kirjata. Miten neuvot häntä?

Työsopimus kannattaa tehdä kirjallisesti ja siihen olisi hyvä kirjata seuraavat asiat:

- **työnteon alkamisajankohta**
- **työntekopaikka**
- **työsuhteen muoto ja kesto**
- **mahdollinen koeaika**
- **pääasialliset työtehtävät**
- **työaika**
- **sovellettava työehtosopimus**
- **palkka ja palkanmaksukausi**
- **vuosiloman määräytyminen**
- **irtisanomisaika ja sen määräytyminen**
- **määräaikaisen työsopimuksen peruste ja sopimuksen päättymisaika tai arvio siitä.**

3. Ystäväsi oli töissä rakennusliikkeessä toistaiseksi voimassa olevalla työsopimuksella. Hänet irtisanottiin seitsemän kuukauden työskentelyn jälkeen. Työnantaja oli perustellut irtisanomista sillä, että ystäväsi oli töissä koeajalla. Miten neuvot häntä?

- **Koeaika voi olla enintään kuusi kuukautta. Mikäli työsopimuksessa on sovittu pidemmästä ajasta, sopimus ei ole siltä osin pätevä.**
- **Ystävä voi toimia seuraavasti:**
 - keskustelu työnantajan kanssa ja vaatimus päätöksen purkamisesta, koska se on tehty väärin perustein
 - keskustelu luottamusmiehen kanssa ja asian vieminen hänen kauttaan työnantajalle
 - yhteydenotto ammattiliittoon ja asian hoitaminen liiton lakimiehen kautta
 - jos liitosta ei saa apua, yhteydenotto omaan lakimieheen, joka hoitaa neuvottelut tai lopulta riitauttaa tapauksen

4. Ystäväsi saa uuden vakituisen työpaikan toisesta rakennusliikkeestä nollatuntisopimuksella. Uusi työnantaja on tarjonnut töitä melkein joka päivä, mutta yleensä työtunteja on ollut saman päivän aikana ensin muutama aamupäivällä ja sitten muutama illalla. Ystäväsi ei pidä tilanteesta. Miten neuvot häntä?

- Jos työsopimuksessa ei ole sovittu säännöllisestä työajasta, ystävän tilanne on hankala.**
- Nollatuntisopimus mahdollistaa sen, että työnantaja voi tarjota työntekijälle töitä lyhyinä pätkinä.**
- Työsopimus velvoittaa työntekijän tulemaan töihin, kun töitä tarjotaan.**
- Työntekijä voi kuitenkin kieltäytyä töistä. Vaarana on se, että töitä ei jatkossa tarjota.**
- Ystävällä voi olla oikeus soviteltuun työttömyyskorvaukseen.**
- Ystävä voi irtisanoutua työstään irtisanomisaikansa rajoissa, mutta hän joutuu karenssiin työttömyysturvan osalta.**

Työsopimus ja työehtosopimus

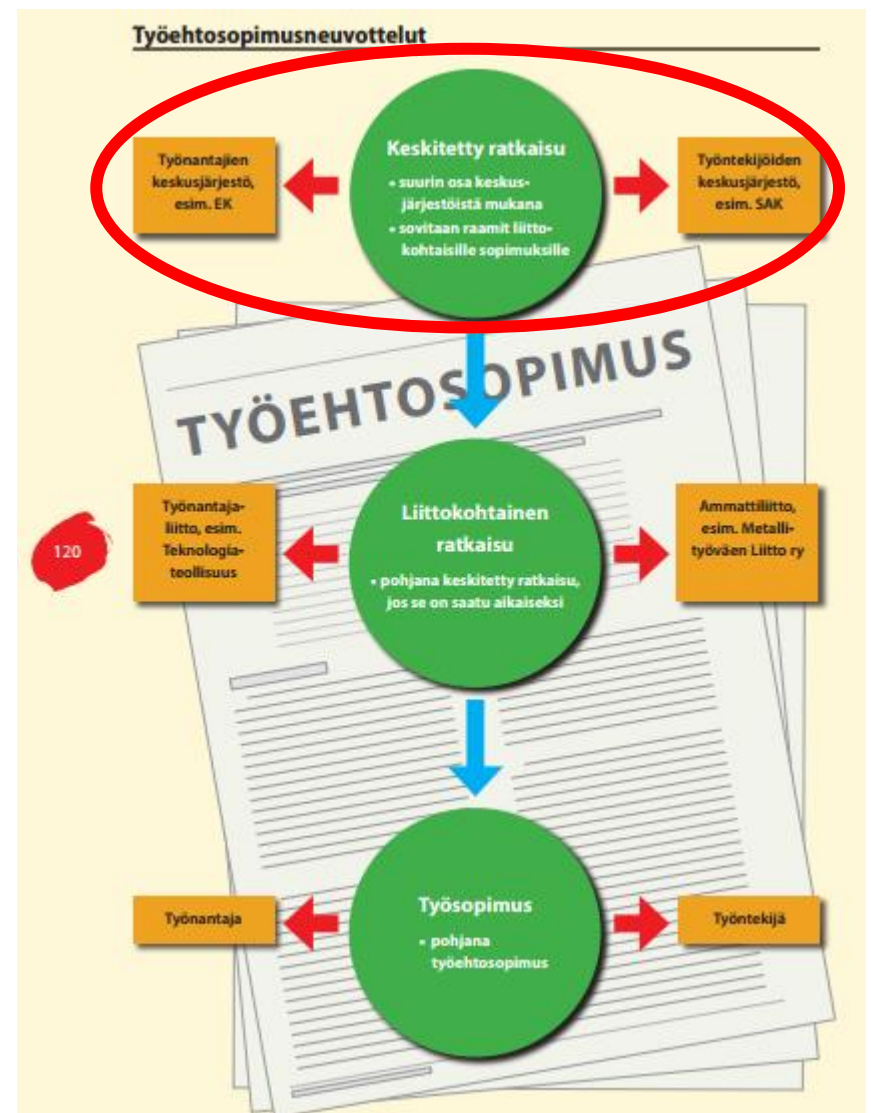
a) Mitä tarkoitetaan työsopimuksella ja työehtosopimuksella?

- Työsopimuksella solmitaan työsuhde työntekijän ja työnantajan välillä. Siinä työntekijä sitoutuu korvausta vastaan tekemään työtä työnantajalle tämän ohjeiden ja määräysten mukaan.
- Työehtosopimus määrää, millaisilla ehdoilla kunkin alan työsopimukset tehdään.

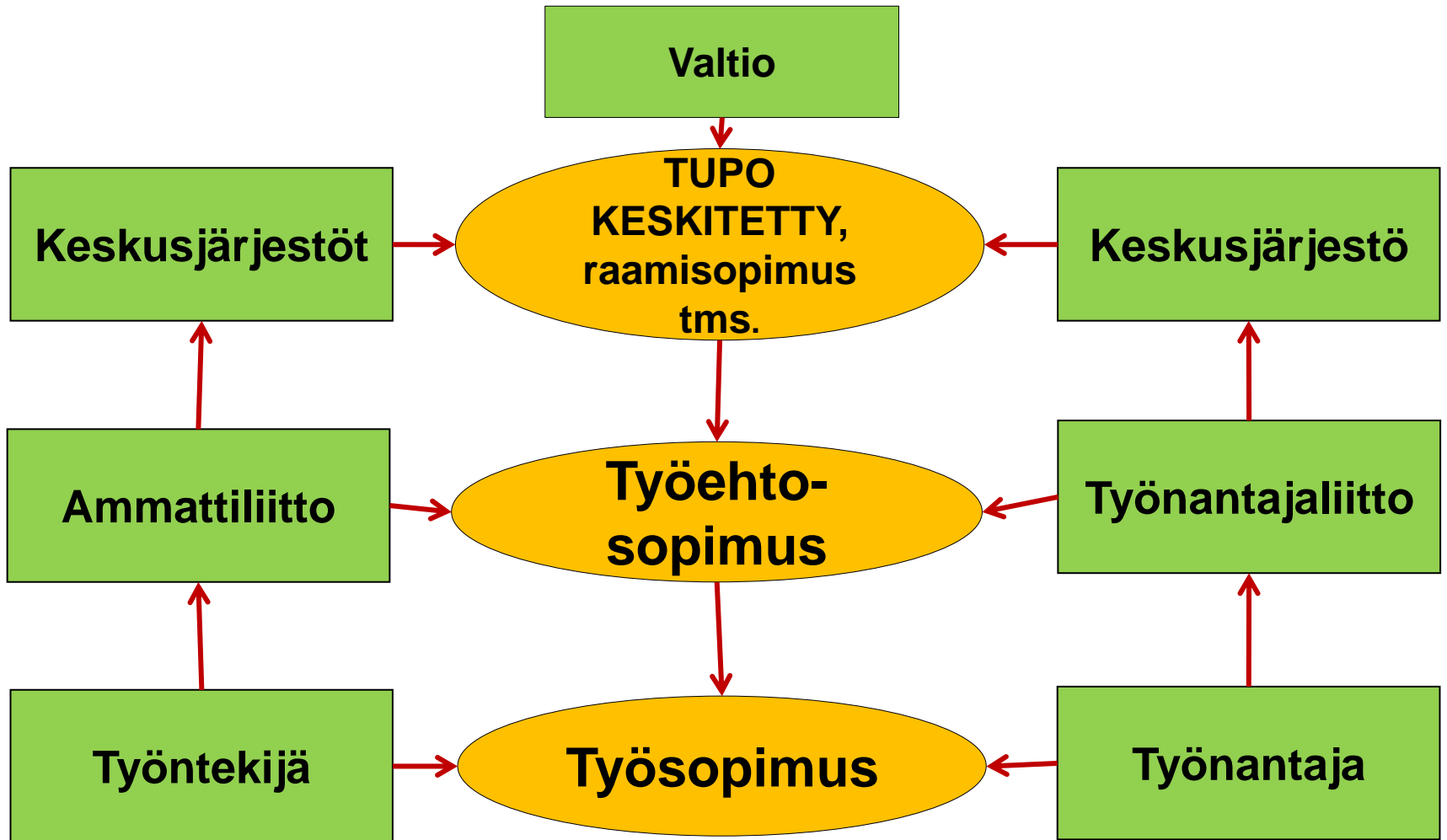
b) Minkälaisista asioista niissä yleensä sovitaan?

- Työsopimuksessa sovitaan työsuhteen ehdot, kuten palkka, työaika, työsuhteen kesto ja työtehtävät.
- Työehtosopimuksessa sovitaan koko alalle vähimmäisehdot, joita on vähintään noudatettava, kun tehdään työsopimuksia.

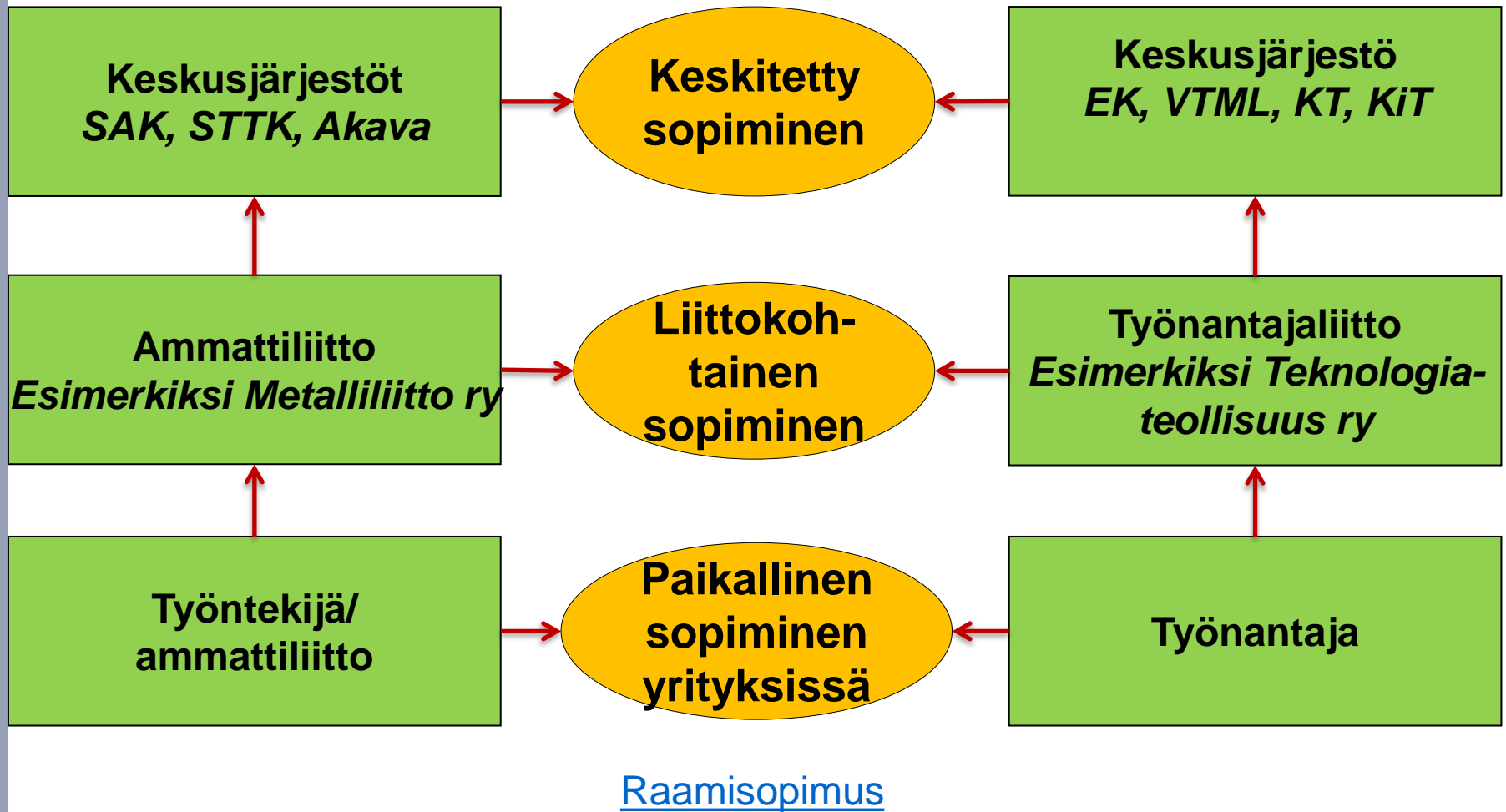
- **TUPO = tulopoliittinen kokonaisratkaisu.**
- **Se on yksi kolmesta vaihtoehdosta, millä tasolla palkoista ja muista työehdoista sovitaan.**
- **TUPO on eräs nimitys keskitetylle työsopimukselle. Siinä työnantajien ja -tekijöiden keskusjärjestöt sopivat raameista, joiden pohjalta eri alojen liitot tarkemmin neuvottelevat omat sopimuksensa.**

Työelämän sopimukset

Sopimisen muodot

TYÖSOPIMUS*

- **Pakottavaa lainsäädäntöä**
 - työtä työnantajalle tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan
- **Virka- tai työsopimussuhde** (TES/VES)
 - virkasuhde = julkisoikeudellinen palvelussuhde
- **Toimeksiantosuhde**
 - yrittäjät

TYÖSOPIMUS*

- **15-v. voi tehdä, irtisanoa ja purkaa**
- **Toistaiseksi tai määräajaksi**
 - määräaikaisuus perusteltava
 - estetään irtisanomissuoja-säännösten kiertäminen
- **Koeaika max. 6kk**
 - Sen jälkeen työsuhteen purkaminen vaikeutuu
 - **HUOM!** Oppivelvollisuuden laajeneminen muuttaa tilannetta hiukan tulevaisuudessa!

Työ- ja elinkeinoministeriön tiedote 2.8.2021

- **“Oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle aiheuttaa muutoksia lakiin, jota sovelletaan alle 18-vuotiaiden nuorten tekemään työhön.**
- **Lähtökohtana on, että nuoren työvuoroja ei saa sijoittaa päällekkäin hänen läsnäoloaan edellyttävän opetuksen kanssa. Muutokset ovat voimassa 1.8.2021 alkaen.**
- **Oppivelvollisuuden suorittaminen on nuoren ensisijainen velvoite. Työnantajan on sijoitettava tällaisen nuoren työaika siten, ettei työvuorojen tekeminen ole esteenä opetukseen osallistumiselle.”**
- **Eli opinnot ovat ensisijaisia!**